

POŠTINA PAVŠALIRANA

TABOR

Leto: II.

Maribor, četrtek 1. decembra 1921.

Številka: 272.

Med velesilami.

Washingtonska razorožitvena konferenca naš ni razočarala s svojo neodkritostno. Vedeči smo že vnaprej, da je cela stvar navaden »humbug«. Ko smo prečitali imena držav, katere se udeležijo konference in imena njihovih delegatov, se nam je nehote zdelo, kakor da se sestanejo največji tatovi največjih tatovskih družb na svetu, da razpravljajo o zaščiti tuje lastnine. Brezštevilne mirovne konference od l. 1918. do danes, ki so stale istotako, kakor washingtonska konferenca na stališču »pomirjenja in pobratenja« narodov, so nam ubile vsako vero v iskrenost zastopnikov velikih imperijev sveta. Pri ustvarjanju miru sta bila pravica in mir samo pokrivalo pravih imperijalističnih apetitov velesil, zato pa so te velesile tudi sklepale same ter vsilile »pravičen« mir vsem malim in premaganim narodom, ne da bi te narode vprašale, če so s tem mirom zadovoljni. Družba držav na našem kontinentu je kakor družba poedinih ljudi; deli se v višje in nižje, v močne in šibke. V človeški družbi, ki je danes prevzeta demokratičnih in socialnih načel, je že zdavnaj obveljalo načelo demokracije in socializma, tako da so, če ne že popolnoma, pa vsaj v veliki meri tušena poprejšnja socialna razlikovanja in deljenja v višje in nižje kategorije. V poedinih organizmih človeške družbe, mestih, deželah in državah imajo pri določevanju smernic javnega in političnega življenja pravico sodelovati vsi udje, brez ozira na njihovo socialno stališče v družbi. Za to je poskrbela enaka in proporcionalna volilna pravica. In to je edino pravilno. Ker pa je družba držav istotako skupina po moči različnih komponentov, bi bilo edino pravilno tudi zanjo načelo enakosti. V svetovnem političnem koncertu držav bi se ne smelo delati razločka med malimi in velikimi, ne smelo bi se jih ceniti po njihovi denarni, še manj pa po militaristični moči. Ko je minula svetovna vojna bi se bilo moralo sestaviti mirovno konferenco iz vseh držav in urediti vse medsebojne odnose v splošnem in v detajlih med eno in drugo državo, ker le na ta način bi se bilo dalo ustvariti meddržavno socialno pravičnost. Kakor hitro pa se je opustilo tonačelo, se je opustilo tudi načelo pravice ter pokazalo, da pri tem ne gre za pravico in mir, ampak za izkoriščanje situacije s strani onih, ki so se sami brez mandata celote postavili za — sodnike.

Mirovne konference, katere je vodilo petero velesil: Anglija, Francija, Italija, Japonska in Amerika, so nagromadile malim in premaganim brezpravnim državam toliko krivic, kakor niso morda vse poprejšnje na očitno imperijalističnem stališču stoječe v vsej politični zgodovini sveta. Tega pa se teh petero velesil prav dobro zaveda, Radi tega so ustanovile te velesile tudi Zvezo narodov, ki ni nič drugega, nego neka zavarovalna družba, pri kateri so velesile zavarovale svoje v svetovni vojni drugim uropane zaklade. Zveza narodov naj bi ščitila Francijo pred Nemčijo ter skrbela za to, da si nikoli več ne more pridobiti nazaj odtrganih ozemelj svojih sonarodnjakov, Zveza narodov naj bi ščitila Italijo pred Jugoslavijo ter skrbela za to, da se Italiji nikoli več ne more odvzeti imperijalistični plen — naše Primorje itd. Zveza narodov je zavarovalna institucija velesil, ki bje v obraz vsaki pravičnosti. In kakor odrekajo nižji izrabljani sloji sodelovanje pri kapitalističnih družbah in ustanovah, ki imajo naravnost njim nasproten namen, tako bi morale odreči sodelovanje pri Zvezi narodov, vse države razen omenjenih petih velesil.

Proti malim državam so se velesile zavarovale z Zvezo narodov. Ta ima namen

Razmejitev mariborske in ljubljanske oblasti.

Maribor, 30. novembra. Kakor poročajo iz Beograda je zakonodajni odbor, ki razpravlja o projektiranem zakonu za upravno razdelitev države prejel od pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja načrt za razdelitev Slovenije v mariborsko in ljubljansko oblast v katerem predlaga, da se mesto Celje z večino

celjskega okraja prideli ljubljanski oblasti. Na ta predlog g. pokrajinskega namestnika nikakor ne moremo pristati. Treba je, da vse prebivalstvo mariborske oblasti odločno izreče svoj protest proti taki razmejitvi. Dolžnost merodajnih faktorjev je, da podvzamejo nemudoma v tem pravcu potrebne korake.

Pred rekonstrukcijo vlade.

TIP Beograd, 30. novembra. V parlamentarnih klubih vladnih strank se vrše neprestano posvetovanja radi rekonstrukcije vlade in radi novih oseb, katere bodo kandidirane v zamenjavo nekaterih dosedanjih ministrov. Včeraj so zborovali demokrati, radikalci in muslimani. Dosedanji sklepi demokratov in radikalcev še niso znani, drže se tajno, dočim se doznava, da so muslimani sklenili, da obdržijo v vladi dosedanje svoje ministre. Kakor se zatrjuje v dobro po-

učenih parlamentarnih krogih, bodo posvetovanja končana še tekom današnjega ali najkasneje jutrišnjega dne, tako da se bo v petek ali soboto že izvršila rekonstrukcija vlade. Skupščina, ki je imela biti sklicana za jutri 1. decembra, bo sklicana najbrž komaj za ponedeljek. LDU Beograd, 29. novembra. (Presbiri.) Vse vesti, ki so bile zadnji čas objavljene o ministrskih kandidatih, so popolnoma neresnične, ker so brez vsake podlage.

Italija podpira kemaliste.

LDU Atene, 29. novembra. (Agence Havas.) Časniki poročajo, da je poveljnik križarke »Yperprochi« predložil vojnemu ministrstvu poročilo, da je pred Kefalonijo na italijanski transportni ladji

našel 9 letal iz italijanskih tvornic, 2 in pol Mauser nabojev in drug vojni material. Italijanski transportni parnik z vojnim materijalom, ki je namenjen za kemaliste, je odplul v Adalijo.

Masaryk o washingtonski konferenci.

LDU Praga, 29. novembra. (Radio Zagreb.) V razgovoru z dopisnikom »Worlda«, je izjavil predsednik Masaryk, da ga veseli da je stopila Amerika na washingtonski konferenci ponovno v tesnejše stike z Evropo. Vsakdo mora videti, da je po vsem tem, kar je v vojni storila za Evropo, ni mogoče ostati na strani. Predsednik je izjavil, da želi washingtonski konferenci uspeh v vprašanju raz-

orožitve in v vprašanju srednje Evrope, kateri se v zapadni Evropi in Ameriki ne posveča dovolj pozornost in razumevanja. Med velikimi in malimi državami bi pravzaprav ne smelo biti nobene razlike. V diplomaciji bi moral vladati strog demokratizem. Treba je, da se razinere v srednji Evropi čim prej uredi, posebno ker izgleda, da se Rusija konsolidira.

Hlinkov neodvisen slovaški klub.

LDU Praga, 29. novembra. (Radio Zagreb.) Župnik Hlinka je osnoval z 11 slovaškimi poslanci neodvisni slovaški klub. Hlinka je izjavil, da je vzrok ustanovitve tega kluba vprašanje konfesionalnih šol na Slovaškem in da pri ustanovitvi tega kluba niso bile merodajne zahteve po avtonomiji Slovaške ter da njegov klub ne bo tvoril načelne opozicija. Neodvisnost kluba ne pomenja, da hoče klub zavzeti nasprotno stališče napram stališču češko-slovaškega edinstva.

Konec tipografske stavke v Italiji.

LDU Rim, 29. nov. (Agenzia Stefani.) Stavka stavcev je končana in novine so zopet izšle.

Razmejitev z Bolgarsko.

TIP Beograd, 30. novembra. Komisija za razmejitev z Bolgarsko, kateri predseduje francoski polkovnik Bordiani, je odpotovala v Pariz. Razmejitev je izvršena v našo korist.

Finančna konferenca.

TIP Beograd, 30. nov. Začetkom decembra se bo vršila v fin. ministirstvu generalna finančna konferenca, ki bo pretresala finančno stanje v državi. Konference se bodo udeležili delegati iz Hrvatske, Slovenije in Vojvodine.

Miriditi proti Tirani.

TIP Beograd, 30. novembra. Predsednik miriditske republike Gjoni je poslal antantini komisiji v Tirani protestni dopis, v katerem opozarja člane komisije na to, da hoče turška vlada v Tirani iztrebiti katoliško gorsko pleme Miriditov. Ob enem apelira Gjoni na poslaniško konferenco, na vlado v Beogradu in na papeža.

Za dubrovniško oblast.

LDU Split, 29. novembra. V Dubrovniku je bilo včeraj javno zborovanje, na katerem se je soglasno sprejela resolucija, ki zahteva, da se osnuje dubrovniška oblast.

Kralj pride v Zagreb.

LDU Zagreb, 29. nov. »Večer« poroča iz Beograda: V prvi polovici decembra pride kralj Aleksander v Zagreb, kjer bo ostal nekaj časa.

Grške vojne ladje v Splitu.

LDU Split, 29. nov. Predvčerajšnjim so došle v tukajšnjo luko štiri grške vojne ladje, izmed katerih so bile tri torpedovke, ena pa remorker. Te ladje je dobila Grška še od bivše avstro-ogrške mornarice. Ladje potujejo iz Pulja v Pirej. Poveljnik je posetil tukajšnjega namestnika in dslegata vojne mornarice.

držati te male države v šahu ter skrbeti za to, da se ne spuntajo zoper svoje gospodarje — velesile. Toda to jim ni bilo dovolj, ker velesilam ne preti nevarnost samo od te strani, ampak tudi še z druge in to še vse bolj opasne. Velesile se boje razen malih držav namreč tudi še ene druge. Sedaj, ko so ostale na ruševinah sveta neomejene gospodarice, so dobile še večje apetite ter pričele stremeti vsaka posamezna še za tem, da izpodrinejo drugo ter stopijo s svojo peto tudi na glavo te ali one izmed svoje srede ter tako zmanjšajo število akcijerjev, med katere je treba deliti dividende od čistega dobička, eksploatacije malih držav. To pa je mogoče doseči le z novo vojno, katera pa potrebuje zopet novo oborožitev od pete do zob. S to oborožitvijo in pripravljanimi teh bodočih novih medsebojnih vojn so velesile tudi res že začele in to takoj po končanem miru. Posebno so v oboroževanju pričele tekmovali pomorske svetovne velesile Anglija, Amerika in Japonska. To oboroževanje pa seveda ni ostalo prikrito. Spoznale so ga vse ter se — prestrašile. In ta strah je bil pravi povod, da se je pričelo misliti na washingtonsko konferenco. Najbolje je forsirala to konferenco Amerika, ker je bla za njo opasnost japonskega oboroževanja najbolj neposredna.

Tako je prišlo res do sestanka razorožitvene konference v Washingtonu pri kateri smo že prvi dan uvideli vso hinavsko neiskrenost. Vseh petero vdeleženih velesil je prišlo na to konferenco z namenom, da ukanejo ena drugo, da sklenejo na zunaj razorožitev, na znotraj je vsaka upala, da se bo lahko na skrivnem oboroževala. Toda igra se ni obnesla, ker hinavstvo ne more nikoli roditi zaupanja. Uspeh washingtonske konference je enak ničli. Pač en plus ima in ta je, da se bodo po tej konferenci velesile še bolj pripravljale za medsebojno tekmovalje. Naivni svet, ki je pričakoval pravico in večni mir, je bil sedaj za svoje nade po mirovni konferencah in Zvezi narodov opeharjen že tretjič. Življenje svetovne politike pa bo šlo dalje, dokler se ne bodo male države postavile po robu velikim, kakor so se v človeški družbi postavili šibkejši sloji po robu močnejšim ter dosegli socialno aplonacijo. Tedaj se bo sestala nova mirovna konferenca, ustanovila se bo nova Zveza narodov in zborovala bo nova razorožitvena konferenca, toda tedaj ne bodo razpravljali veliki z malimi, ampak enaki z enakimi. Anonymus.

Politične vesti.

* Razkol v češkoslovaški klerikalni stranki. Na sobotni seji češkoslovaškega Narodnega predstavništva, po glasovanju za državni proračun l. 1922., je sponočil predsednik Tomašek, da so iz kluba »Ljudske stranke« (Ljudske stranke) izstopili poslanci dr. Labay, dr. Buday, dr. Juriga, Tomik, Tomanek, dr. Kmetko, Hlinka, Bobok, Vrabec, dr. Žažik, Okderčo in Hancko ter ustanovili nov klub slovaških ljudskih poslancev. Predsednik kluba je župnik Hlinka. Ljudska stranka je izdala o tem eksodusu komunike, v katerem pravi, da so slovaški poslanci zapustili njen klub, ker je ljudska stranka sklenila glasovati za državni proračun. »Katoliška slovaška javnost naj sama izreče svojo sodbo nad takim postopanjem.« — Župnik Hlinka je izjavil nasproti časnikarjem, da ne gre v principijelno opozicijo in da s svojim izstopom iz kluba ljudske stranke ne mara ojačiti načelnih nasprotnikov vlade in države. Slovaški poslanci da se bore v prvi vrsti za katoliške gimnazije na Slovaškem; ker pa v skupnem klubu niso našli zadostnega umevanja, so ustanovili samostojni klub. — Slovaškim

Podpirajte Jug. Matico!

x Trije labodje. V kratkem izide elitna umetniška revija „Trije labodje“...

x Staroindijske pripovedke. Za Božič izda SDJZ „Svoboda“ krasno ilustrirano knjigo za otroke in odrasle „Staroindijske basni, bajke in pripovedke.“

Kino.

I. Mariborski bioskop. V sredo, četrtek in petek se predvaja „Naslednica grofa Monte Christo“ romantičen igrokaz v krasnih slikah in z zanimivo vsebino.

I. epoha slovitega ameriškega filma „Misteriji New Yorka“ v 6 epohah.

Sahovski klub v Mariboru naznanja, da se bo 4. decembra pričel glavni klubov turnir, ker je gambitni turnir v glavno končan.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 25. t. m., se je pripeljalo 188 svinj, 1 koza in 2 ovci.

1 kg mrtve teže K 34—36; koze, komad K 300; ovce, komad K 450—500.

g Dobava mila. Ministrstvo vojne in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu, naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo sklenila 14. decembra t. l. ob 11. uri v pisarni imenovanega odelenja v Zemunu pogodba za dobavo enega vagona pralnega mila.

g Dobava cigaretnega papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 29. decembra 1921 ob 11. uri v pisarni Uprave državnih monopolov v Beogradu ofertalna licitacija glede cigaretnega papirja.

g Dobava žvepla. Uprava smodnišnice v Kamniku naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 12. decembra 1921 ob 11. uri v pisarni imenovane uprave v Kamniku tajna ofertalna licitacija glede dobave 20 000 kg žvepla za izdelovanje črnega smodnika.

Grajska klet.

(K otvoritvi druge polovice kleti 1. decembra 1921).

Kaj godba danes v gradu svira, Da ljstvo vse se tamkaj zbira?

Kaj res ni znana nam novica, Da Grajske kleti polovica Na novo danes se odpre?

Zares, to kras je Maribora, Tisoč ljudi ima prostora, Lokal okusno urejen Električno ves razsvetljen.

Pijača je izborna, fina, Najboljša točijo se vina, Posebno kuhinja slovi, V Parizu, Beču boljše ni.

Da žepa preveč ne zadene, So zmerne in solidne cene. Naj bo gospodin ali kmet, Z veseljem tu je vsak sprejet.

Naj torej nihče ne zamudi Naj v Grajsko klet se vsak potruji, Izborna jed in kapljica, Življenje, moč človeku da.

B. Z.

OSKAR WILDE:

Pahljača Lady Windermereve.

(Drama v štirih dejanjih.)

Prevel: Radivoj Rehar.

(Dalje.)

ČETRTO DEJANJE.

Prvi prizor.

(Pozorišče kakor v prvem dejanju.)

Lady Windermere: (ležeč na zofi) Kako naj mu to povem? Saj mu ne morem — ubil me bo! — Ko bi le vedela kaj se je zgodilo, ko sem pobeignila iz one nesrečne sobe!

Rozalija: (vstopi od desne) je Mylady pozvonila meni?

Lady Windermere: Ali vam je znano, kdaj je prišel Lord Windermere nočjo domov?

Rozalija: Mylord je prišel komaj ob 5 uri. Lady Windermere: Ob petih. Davi je trkal na moja vrata? Ne?

Rozalija: Da, Mylady, ob poldesetih. Rekla sem mu, da Mylady še spi.

Lady Windermere: Kaj je rekel na to?

Rozalija: Govoril je nekaj o Myladyni pahljači. Kaj tega pa nisem razumeja. Je Mylady morda izgubila pahljačo? Iskala sem jo povsod, pa je nisem mogla najti in tudi Parker je rekel, da jo Mylady ni pustila v sprejemnici. Tudi on jo je iskal povsod, celo na terasi.

Lady Windermere: Nič ne de. Recite Parkerju, naj se ne trudi več. Je že dobro. (Rozalija odide, Lady Windermere vstane). Da, komično mu bo govoriti povedala, tudi če mu še ni. Žrtvovala se je zame, plemenito se je žrtvovala, toda ko bo vse premislila bo spoznala, da je bilo to žrtvovanje zanjo vendar predrago. Zakaj naj bi se premišljevala koga naj poniža, sebe ali mene? ... Kako čudno je vse to — malo je manjkalo, da je nisem osramotila v svoji lastni hiši pred vsemi navzočimi, sedaj pa se je osramotila sama v tuji hiši pred vsem svetom, da reši mene — —! Koliko trpke ironije leži v mnogih stvareh; koliko je leži že v načinu, kako govorimo o dobrih in slabih ženskah ... Kakšen nauk! Kaka škoda, da dobimo v življenju take nauke komaj tedaj, ko jih več ne moremo rabiti! Tudi če bi ona sama molčala, jaz ne smem. O, ta sramota, ta sramota! Če samo povedati jo, pomeni toliko kakor doživeti jo znova. Dejanja tvorijo prvo tragedijo življenja, besede pa drugo. Toda ta poslednja je hujša — besede so mnogo bolj ne-

usmiljene ... ah! (se vstraši ker vstopi Lord Windermere).

Drugi prizor.

Lord Windermere: (jo poljubi) Margareta — kako si blede!

Lady Windermere: Spala sem slabo. Lord Windermere: (sede z njo na zofi) Obžalujem te! — Prišel sem zelo pozno domov, in te nisem hotel buditi. — Toda ti jočeš, draga!

Lady Windermere: Da, jočem, ker — ti moram nekaj povedati, Artur ...

Lord Windermere: Dragica, tebi ni dobro. — pretrudila si se, zato odpotujeva na deželo. V Selbyju si boš kmalu zopet opomogla. Sezona je itak že skoro končana. Ne pomaga nič, v Londonu ne moreva ostati. Uboga dušica! Če hočeš se odpeljava še danes (vstane). Vlak ob 15.30 nama pride ravno prav — brzojavil bom piše brzojavko).

Lady Windermere: Da, še danes se odpeljava. Toda ne — danes še ne Artur. Predno odpotujem moram še videti nekoga — nekoga, ki je bil dober z menoj.

Lord Windermere: (vstane ter se nagne čez zofi) Dober s teboj?

(Dalje prihodnjč.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ožim.

Slaščičarna Emanuel Ilič, Maribor, Slovenska ulica 5.

Lepa Miklavževa darila! Sveže pecivo, bonbonijere, čokoladne, fondanove, likerjeve, svilnate in navadne bonbončke. Čokolada! Lepa Miklavževa darila!

V četrtek, dne 1. decembra 1921 se vrši v gostilni „Pri zlatem konju“ v Veitrinjski ulici

pojedina krapov in jetrnih klobas.

Za obilen obisk se priporočata

1939 | A. in M. Nekrep.

KORESPONDENTA

urnega stenografa in strojepisca, zmožnega slovensčine, nemščine in eventuelno tudi srbo-hrvaščine, se išče za mariborsko industrijsko podjetje za 1. ali 15. januarja. Samostojno napisane ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, referencami in navedbo plače naj se naslovijo na anončno ekspedicijo Gaisser pod „Nameščenje“.

Dr. M. Podlesnik bivši mnogiletni okr. zdravnik ordinira od 1. decembra

naprej vsak dan od 1/2. 14.—15. ure, ob nedeljah in praznikih od 9.—11. ure v 1922

Aškerčevi, prej Carne-rijevi ulici št. 9, I. ndstr.

Jetika! Dr. Pečnik. Jetika! Današnje strogo znanstveno zdravljenje. Vsak jetičnik, ki hoče doma ozdraviti, naj kupi knjigo. V vseh knjigarnah, 48 strani, 9 kron. 1046

Divan, štedilnik in razno drugo se ceno proda. Naslov v upravnistvu.

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča 32

Mala oznanila.

Dama srednje starosti, izurjena kuharica in šivilja, z dobrimi spričevali, želi službe kot gospodinja ali v pomoč gospodinj. Pismene ponudbe se prosijo pod naslovom „Jugoslovanska“, pošt. ležeče Smarjeta ob Pesnici. 1931 2-2

Za 28 K dnevno se sprejmejo gospodje in gospodične na hrano. Koroška cesta 18 (na dvorišču). 1923 3-2

Nogavice se pletejo nove in podpletajo stare po nizki ceni. Strojna pletarna M. Vežjak. Veitrinjska ul. 17. 4882

Dobro hrano, če mogoče s stanovanjem v sredini mesta, se išče proti dobri plači. Cenjene ponudbe na upravo lista pod št. 1934. 1934 2-1

Absolvent 7 razredov gimnazije, zmožen slovenskega, srbo-hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi izvežban v pisarniški službi, prosi pri večjem podjetju za službo. Dopisi na I. K., postrestance Celje! 1932 2-1

Postreznica za par ur predpoldne, se išče. Plača po dogovoru. Naslov v upravnici lista. *

Išče se dobra in poštena kuharica za oficirje 45. pp. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Stanovanje, kurjava, električna razsvetljava pristo. Oglasiti se v ofic. obednici 45. pp., Meljska vojašnica. 1933 3-1

Proda se pod tako ugodnimi pogoji lepo posestvo, 1 uro od Maribora. Naslov v upravnici. 1938

Proda se pisalna miza, omara, postelja, jedilni servis ter več drobnarij. Stolna ulica št. 1, vrata 9. 1937

Petek 2.:

Gostovanje opernega baritonista V. Stamcar-ja

Velika kavarna

Operni večer

Naznanilo.

Naznanjam slavn. občinstvu na pred časom prevzeto in na novo opremljeno trgovino z mešanim blagom na Koroški cesti 39.

Priporočam se slavnemu občinstvu za čim obilnejši obisk, zlasti od strani rojakov Primorcev, ter zagotavljam vsestransko točno in solidno postrežbo. 1935

Benedikt Kragelj, pr je F. Opelka trgovina z mešanim blagom MARIBOR, Koroška cesta št. 39.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Zimsko perilo, klobuke, čevlje razno modno in gacopate, nogavice lanterijsko blago

najboljše vrste kupite najceneje pri tvrdki Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.